

mig ganske klart, at man ikke skal være alt for nøjeregnende, naar man spørger, hvor langt man skal gaa. Den ærede Minister er kommen til det Resultat, at Laanet bør være 30 Millioner, og det vil jeg for mit Vedkommande ikke have Betænkelighed ved. Jeg vilde snarere rejse det Spørgsmaal: Er det ogsaa tilstrækkeligt stort, naar man vil undgaa inden ikke alt for lang Tid atter at ty til Pengemarkedet? Derom nærer jeg en Del Tvivl. Den ærede Minister har opgjort, hvordan dette Laan skal bruges, og man vil deraf se, at der allerede er truffet Bestemmelser, som endogsaa andrage større Beløb end Laanesummen. Nu er det vel sikkert, at disse Arbejder ikke straks komme til Udførelse, det kan jo være, at der er nogle, som slet ikke komme til Udførelse, skønt mange bliver det dog ikke. Men der er her et andet Moment, som ikke er rigtig klart fremdraget, og det er, hvilken Indflydelse den uheldige Stilling, som vi i Øjeblikket indtage med Hensyn til Kassebeholdningen, vil have. Den forrige Minister havde foreslaaet, at der af det Laan, som blev optaget, straks skulde anvendes 9 Millioner alene med det Maal for Øje at skabe en virkelig effektiv Kassebeholdning. Hvorvidt dette nu havde været rigtigt, ved jeg ikke, og jeg skal ikke indlade mig paa at undersøge det lige saa lidt som paa at drøfte, om den Maade, hvorpaa Forholdet var foreslaaet ordnet, i og for sig var heldig, men hvad der vistnok er givet, er, at den Situation, som foranledigede Forslaget, ikke alene vedblivende er til Stede, men at der ingen Udsigt er til at komme ud over den. Den ærede Minister har stærkt betonet, hvordan Tilstanden er, og at der maa anvendes store Midler af det ny Laan for at kunne dække den Underbalance, vi for Øjeblikket have, og jeg tør maaske forudsætte, at det ikke alene er paa dette Punkt, man har været i Forlegenhed, at man med andre Ord ikke blot har haft Vanskelighed ved ligefrem at skaffe kontante Penge, men at Forholdet ogsaa har været det, at man paa forskellige Omraader har været nødsaget til at udsætte Betalingen, hvilket ikke er heldigt for Staten og heller ikke er billigt. Nu er dette Forhold imidlertid ikke taget i Betragtning ved Spørgsmaalet om, hvor langt det Laan, som foreslaas optaget, vil strække til; der er alene taget Hensyn til de forestaaende Arbejder. Men jeg er overbevist om, at Laanet faktisk vil være opbrugt, længe før det efter Beregningen skulde være brugt. Det vil vise sig, at

der længe forinden ikke er noget af Laanet i Behold, det kan ikke være andet, og det er noget, man ganske særlig maa være opmærksom paa. I Øjeblikket er det vel ikke af synderlig Interesse. Nu faa vi Rigdom i Kassen, vi kunne dække alting og komme ikke let ind paa Spørgsmaalet før henad den Tid, hvor Pengene begynde at slippe op; men jeg tror, man maa være klar paa, at en meget betydelig Del af Laanet slet ikke vil kunne anvendes til de Arbejder, der ere omtalte i Forslaget. Om man bør anvende et Beløb paa 9 Millioner paa Tilvejebringelse af en Kassebeholdning, saaledes som den forrige Finansminister sagde, tør jeg ikke have nogen Mening om, det er et Forhold, som det er overmaade vanskeligt at undersøge og komme til et Resultat om. Men det er et Spørgsmaal, jeg haaber, man maa være opmærksom paa, for at man ikke skal komme til en lignende Situation, som Staten har været i i Aar, thi det er sikkert ikke heldigt, at Staten er i den Grad trykket ned, at den ikke kan klare sine Forhold. Men saa er der et andet Punkt, man maa tage Hensyn til. Den ærede Minister har stærkt pointeret, at, som Forholdene ere nu, er det ganske nødvendigt at udøve Sparsomhed, og deri er jeg fuldstændig enig med ham. Jeg tror, det gælder ikke alene om Staten, men ogsaa om alle Kommuner. Man maa tage Reb i Sejlene og kan ikke blive ved at kaste Opgaver over paa Staten og Kommunerne, som have vidtrækkende finansiell Betydning, uden ogsaa at komme til ganske forkerte finansielle Resultater. Deri er jeg enig med ham. Men derimod er der noget andet, jeg ikke er saa fuldstændig enig i. Saaledes som jeg har forstaaet det, skulde denne Sparsommelighedstilbøjelighed, som jeg altsaa fuldstændig billiger og deler, ogsaa give sig Udslag deri, at man trak Arbejder ud, som allerede vare bevilgede, og deri, at man var ængstelig for i Øjeblikket at tage Arbejder op, som maaske maatte anses for ligefrem nødvendige eller i hvert Fald for højst ønskelige. Der, tror jeg, er noget, man maa se sig for med. Jeg tror, at vi nu for Tiden befinde os under meget vanskelige Forhold her i Landet; der er jo Stilstand næsten paa alle Steder. Under saadanne Forhold er det ganske sikkert ønskeligt, at baade Stat og Kommune ere i Stand til i stort Omfang at sætte saadanne Arbejder i Gang, som have Betydning for det hele Samfund. Men hvis man billiger denne Betragtning — og jeg tror, den kommer til at gøre sig gældende — vil det sikkert snart vise sig,